

Pita Manénkir Kumwimp Pas

Mekia Akwapnámp Kar

Pita te Jisaso éréképá yárákimp éntér-sámpramp arop ou mekamp arop ankwapono. Jisas pok tenánko, 34 yopwar niamp arake fek Pita mamá pas má kumwi námp te, pírikimpea tukupnap Kristen fárákapamp ninik mek kárákáre sánkria kumwimpon.

Mao Rom mek yakria, Rom taun tokwae táman wokwaek am mek kwatae ninik yakámp Babilon taun tokwaeran wounáp námpon. Am ke fek te arop fárákapao sios mekamp koumteouráp aropan sámpá yampourou napo, Pita arakrá sér, ‘Yiráp mér nap pwar kwapono. Kárákáre fek fokopeyakáp kipo. Aeria maok, Jisas “Ék nanamp”rá séri námpan ninikria, táman yépékrá yakáp kip’rá sénámpon.

---

1 ¹ Ono Pita Jisas Kraisomp aposelono. Ono mamá pas kumwia yumo Kwaromp firáp arop fárákap, yiráp némp kare mek yakáp mono, ankwap apár Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia, Bitinia, ará mek yakápnep arop, yumonapok sámp-kérép rae. ² Wokwaek kar Naropwar Kwar yumwan maonámpok korop mwanap wae méria náráponorá nánkárápámpon. Mao takinámp ninik te, maomp Yiki Kor Spiritao yumwan fwapokwapia amwar pwate nánko, yumo fwap Jisas Kraisomp karwaok napo, maomp yirirao yumwan yárárianánko, yumo yiki kukur naponno. Onomp ninik te Kwaro námokuráp ninik fek yumwan yaewouria, yonkwae porokwe sánk nánko, yiráp ninik mek tokwae kari yakanoria nampon.^a

Yiki yak kwapwe sámp mwanámp yámar mek yaknámp kar

³ Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro. Mao te nomp Jisas Krai Tokwaeramp Kwar, tá maomp Naropwarono. Mao te nomwan aropomp tokwae námp te, mao Jisas Kraiséen apár me mekamp fárámpea papria, am fek Kwaro nomwan wourékam yiki yak sáp námpon. Am wourékam

---

^a 1:2 Ef 1:4; 2 Te 2:13; Hi 12:24

yiki yak támao nomwan kárakáre sáp nánko, Kwaro nomwan warko érékép naenámp yépék námpono. Nomo te am táman Kwarén ‘Aesio’rá sénámpon. ⁴Tá nomo yámar mekamp yiki yak sámp mwanámpria kor yépék námpono. Am yiki yak te turupwi naenámp pourou mono, ankár kwapwe kare ara, akwapea pwar mono. Am te Kwaro yumo sámp mwanapria yámar mek taokeyak námpono.^b ⁵Yumo Kwarén mér napara, mao náráp kárakáre fek yumwan taokeyak nánko, yumo fwap yakáp mwanapon. Mao yumwan warko érékép nanampria ninik námp te, nánkár yae pwarnámp ke fek érik yak naenámp.^c

⁶Yumo am sámp mwanámpria warákár napan maok, oukoumwan fae tákáre ke fek Kwaro takanorianánko te, fwap yumwan nkwakwe make touwe kwatae korop naenámp. ⁷Am taknámp ninik te Kwaro yiráp mér napan nke nae ritea námpon. Nomo wae mérámpon: Nánkár moyak naenámp gol wuri man yiki kukuranoria yankapá nki konapono. Yiráp Kwarén mérnámp te golan kámákarea kwapwe kare kare námpara, Kwaro am mér te kárakáre kwapweanorianánko, yumwan touwe kwatae korop námpon. Nánkár wakmwaek Jisas Kraís érik korop námp fek Kwaro yiráp am méri yakáp nap nkea warákárria érik farákáp naenámp.^d ⁸Yumo Jisas Kraiséen te nke moi napan maok, yumo man warákár tokwae napon. Oukoumwan kor yumo man te nke mo napao maok, yumo man méria warákára wae napon. Am warákár tokwae te apárokamp kápae kare warákár konap kámákár akwap námpara, nomo kar fek sér mwanámp pourou mo kareno.^e ⁹Yumo Kraiséen mér nap fek yumwan nopok Kwaro warko érékép námpon.

¹⁰Wokwaek profet^f fákáreráero Kwaro námokuráp ninik fek yumwan warko érékép nanamprianámp kar farákápapao maok, am kar fi mér mwaria ninika waeapon.^g ¹¹Kraisomp Spirit am farákápamp ninik mek yakrá am Kwaro aróp érékép naenámp karan ninikia yénpéria sérrá, “Kraiso nkwakwe make touwe tokwae sámpea, wakmwaek yámar mek pokeaka e tokwae sámp naenámp.” Aerámpan maok, am farákápao turunkrá, “Mae ke fek mao korop naenámp? Am ke fek te apae ankank korop naenámp?”^h ¹²Kwaro am profet fákáreran wae yénpéprá, am farákápao tére nap táman man yaewouranoria mono. Yumwan táman yaewour mwanapria ninámpon. Kwaromp kar farákápnámp arópao oukoumwan yumwan am kar táman farákáp napo, yumwan yaewour naenámpria niapon. Kwaro yámar meknámp Yiki Kor Spirit sámp-kérépeanánko, maomp kárakáre fek am farákápao Kwaromp

^b 1:3-4 Kl 1:12; 1 Pi 1:23   ^c 1:5 Jo 6:28; Ap 20:32; Kl 2:3-4   ^d 1:6-7 Jop 23:10; Hi 12:11; Je 1:3; 1 Pi 5:10   ^e 1:8 Jo 20:29   ^f 1:10 Profet: “Juda Tére Konámp Ninik” Buk 2 fekamp Kware 44 fek nkeae.   ^g 1:10 Ais 53:1-12   ^h 1:11 Lu 24:26-27

Kwapwe Kare Kar farákáp napon. Ensel fárakapao kor am kar táman wawia mér mwar kar napon.ⁱ

Nomp ninik yiki kukur yak naenámp kar

¹³Kwaro yumwan takrá érékép námpara, yumo ankár yiráp ninik fwapokwapia yérék kour kip. Yumo ankár Jisas Kraiss érik korop námp fek, Kwaro yumwan ninikria yaewour naenámp kwapwe aran kárakáre fek méria niki-samp yakáp kipo.^j ¹⁴Yumo te Kwaromp tárápu ara, yumo wokwaek Kwaromp kar oukoumwan mér moap ke fek te, kikiank ninik kwatae yaknámp mwaek paokopiapaok paokopi kwapono,^k ¹⁵mono. Kwaro yumwan koropenkria érékép námp te yiki kukurono. Aenámpara, yumo kuri ankár yiki kor kare fek paokop kipo.^l ¹⁶Kwaro námoku náráp Buk fek sérrá, “Ono yiki kare yak nampara, yumo kuri ankár yiki kare yakáp kipo.”^m

Kwaro nomwan Kraisomp yiri fek yamokwapnámp kar

¹⁷Am Kwarén yumo ‘Ayao’rá sér i konap te, mao te aropamp pourou yipi fekampan nkea yurukup mo i konámpon. Mao te nomp ankákáránk ninik mek yaknámp ankankan nkerá yurukup i konámpara, yumo ankár táman ninik tokwaeaka, man apápria mámara apár mek yakápnep ke fek yae-párák kare paokop kip. Am te yiráp fi kor némp kare mono.ⁿ ¹⁸Yumo wokwaek te yiráp appeyaenámpomp kwatae ninik yumwan yaewour mo námp yumo táman sámpea ampaok paokopiapon. Aeno oukoumwan te Kwaro yumwan am mekamp yamokwapea érékép námpan yumo wae mér napon. Mao te apárokamp tomore naenámp ankank, silva ntia gol niamp arake fek yamokwap mono. ¹⁹Mao te Kraiso sumpwiaka yiri kwarákari námp fek nomwan yamokwap námpon. Am Jisasomp yiri te arean tokwae fekamp niampon. Kraiss te ofa sánk mwanap sipsip morokao, maomp pourouk ankáráp youwae kánanke yak mo, ankár yiki kor kare niampono. ²⁰Kwaro me koum sik oukoumwan apár yoro momp fek, Kraiso takrá tére naenámpria nánapi pwararámpon. Aeno oukoumwan mámara yae pwar naenámp fek, yumwan yaewour nanampria, oukoumwan kar táman Kraiso érik korop námpon.^o ²¹Mao yumwan yaewour nánko maok, yumo Kwarén mér napon. Kwaro námoku Kraissén apár me mekamp fárámpea paprá, man e tokwae sánk námpon. Aenámpan yumo Kwarén mérria, mao yumwan éréképá pok naenámpria yépékrá yakáp napon.

Kristen nonopok nounouroup mwanámp kar

²²Yumo kar kare wawia mántwaok napo, támao yiráp ninik mek yiki kwapwe námpon. Aeria maok, yumo Kristen fárakapan nouroup nap

ⁱ 1:12 Mt 13:16-17; Ef 3:10   ^j 1:13 Ro 12:2   ^k 1:14 Ro 6:19; Ef 4:17-18

^l 1:15 2 Ko 6:16-18; 7:1   ^m 1:16 Wkp 19:2   ⁿ 1:17 Lo 10:17   ^o 1:19-20 Jo 1:29; 1 Ko 6:20

te kwekár fek nouroup mono. Tak napara, oukoumwan yumo ankár kárakáre fek yiráp ankwapyaenápen nonopok warákáránk kipo.^p ²³ Am te apae riteanápe yumwan te yiráp sumpwi naenámp naropwaro i konámpnám poupouroukia pap mono. Yumo Kwaromp yiki yak sánkria yaká yak konámp karan wawia mántwaok napo, yiki yaká yak konámp Naropwar Kwaro yumwan poupouroukia pap námpono.^q ²⁴ Am táman Kwaromp Buk fekamp karaó sérrá,

“Arop fárákap ponankor apwar pwae niampono.

Mao ti-fákeyakápnápn ankank ponankor te apwar fu niampono.

Apwar pwae te yonkwae nánko,

fu te apárok pikrink i konámpono.

²⁵ Aeno Kwar Tokwaeramp kar te ankár yaká yak konámpono.”

Mámá kar te am Kwapwe Kare Kar yumwan farákáp nap támaono.^r

Jisas te yumwi kwapwe yiki yak námp niamp kar

2 ¹ Yumo am wourékam yiki yak sámp napara, nkwakwe make kwatae ninik, kwekárá sérarria, nkwakwe make poupwékáp i konap ninik ponankor te pwar kipo. Tá arop ankwapamp kápae kare ankankantá kokwarok, tá e-poup sérar i konap, am táman kor pwar kip.^s ² Nomo wae mérámpono, táráp yink te moman saráp warákár konámpono. Yumo kuri taknám Yiki Kor Spiritamp ninikan momnám taknám kikiank karrá sámp kip. Am te kwekár i konap ankanként tárapokwamp mono. Am mom te yiráp waempén yaewour nánko, yumo téképá yakápria Kwarént yae-párák yakáp napon. ³ Kwaromp buk fek wounáp kar sérrá, “Yumo Tokwae Karamp aropomp te wae mi nkia, am te nape kwapwe nánko yumo wae mér napon.”

⁴ Yumo te ankár maonámpok korop kipo. Mao te yumwi^t ankwapao yiki yak námp niampon. Koumteouráp aropao man te kwataean mpweria fár-sinapono. Aenapan maok, Kwaro man nkea ninik nánko, kwapwe kare kare námpantá waeman nánapi pwara námpon. ⁵ Yumo kuri Kwaromp yiki yak námpráp yumwi niampara, Kwaro ‘Yiki Kor Spiritamp yumwi fekamp nap niamp yakápenk’rá ninik námpon. Aenámpara, yumo te fwap yiki kor pris fákáre yakápria Jisas Kraiso yumwan yaewouri námp fek yiráp waemp Kwarén ofa námp sánk napo, warákár kare naenámpno.”

⁶ Kwaro náráp Buk fek táman arakrá sénámpon:

“Yumo wawenke!

^p 1:22 Jo 13:34   ^q 1:23 Jo 1:13; 1 Pi 1:3   ^r 1:24-25 Ais 40:6-8   ^s 2:1 Ef 4:22; Je 1:21

^t 2:4 Taun Jerusalem wonae fik te yumwi mwar pourouráp tankáp námpon. Am yumwi te sámpa ankwapént koump napo te, kárakaprá akwapea, ankárankamp yumwi niampi yakáp konámpan am fek wounáprá sénámpon.   ^u 2:4-5 Ro 12:1; 1 Ko 3:11

Ono yumwi ankárankamp nánapia pwate nanko,
 nap am fek kárákáre yak naenámpón.
 Am te kwapwe kareno.
 Oukoumwan ono am yumwi te Saion^v mek páte nampono.
 Aeno arop man mér námp te,
 nomwan fwapia yaewour moantánia ninik tokwae kwapono,
 fwap tak naenámpón.”^w

⁷Yumo Kwarén mérnap arop te Kraisen kwapwe kare karenorá ninik napon. Aeno Kwarén mér monap aropao nke napo,
 “Nap ti konap aropao am yumwi far-sirari nap te
 oukoumwan am yumwi te kwapwe kare karia
 nap woupwi yirip-fákeyak námpon.”^x

⁸Tá ankwap kar Kwarén mér monap aropan ninikia sérrá,
 “Mao nke nap fek am te yumwi kánanke-táráp
 arop pu kwae mek pépér i konámp niampon.
 Tá yumwi tokwaeran
 arop am fek téréképria sikirip konap niampon.”

Am arop fárakap Kwaromp kar ták-sinap te, am fárakapao am fek táman sikirip napon. Wokwaek Kwaro ‘Mao tak mwanap’rá sérímpón.^y

Nomo Kwaromp firáp yakápnámp kar

⁹Aeno yumwan te wae Kwaro náráponoria nánkáráp tenánko, yumo maomp firáp koumteouráp arop yakáp napon. Yumo Kingén loturá tére konap pris fákáre yakáp napon. Yumo te yiki kare yakápnap koumteouráp arop fákárenono. Yumo te Kwaromp fákáre kareno. Mao yumwan wumwiria kwatae ninikamp kirikip mekamp éréképá koroepa náráp wae kwapwe fek párapkop tenámpón. Aenánko maok, yumo fwap mao kápae kare kwapwe kare ninik yumwan yaewour námp táman farákáp mwanapono.^z ¹⁰Yumo wokwaek te kwaporok yakápiapono. Aeno oukoumwan te yumo Kwaromp firáp arop yakáp napon. Wokwaek te Kwaro yumwan aropomp tokwae námp sámp moi napon. Aeno oukoumwan te wae sámp napon.^a

Nomo ankár Kwaromp yae ankore me yakáp mwanámp kar

¹¹Ononamp fákáre, yumo te ankwap némpoukamp aropao koroepa máma apár mek kánanke kwarok ke fek yakáp nap niampono. Aenapantá ono yumwan kárákáre fek arakrá sér rae: Pourou fekampan niniknap ninik kwatae yiráp waempént yorowar námp am te younkwe mwae

^v 2:6 ‘Saion’rá sénap te, taun tokwae Jerusalem am Saion faonkwek yak námpon.

^w 2:6 Ais 28:16   ^x 2:7 Sng 118:22   ^y 2:8 Ais 8:14   ^z 2:9 Kis 19:5-6; Ais 9:2; Ef 5:8

^a 2:10 Hos 1:10; Ro 9:25; 1 Pi 1:3

sir kipo.^b ¹² Aeria maok, yumo ankár Kwarén mér monap arop ou mek yae-párák kare paokop kip. Táte am arop fárákapao ‘Yumo kwatae nap’rá sénapo kor, yumo ankár kwapwe kare ninik fek paokopia napo, am táman nkea méria Kwaro koropnám yae fek maomp e sakap mwanapon.^c

¹³⁻¹⁴ Yumo ankár aropamp kápae kare lo karwaok paokop kip. Kingo tokwae kari yak námpono. Yumo ankár maomp karwaokria, gavmanén kuri mao sénampaok mwanapono. Am arop fárákap te kingo tirá kérép nánko, koropea sokoronap arop fárákapan nopok touwe kwatae nénkria, kwapwe karenap aropamp e sakap mwanapono. Yumo te ankár Tokwae Karan ninikria, am fárákapamp yae ankore mek yakáp napo maok, mao Kwaromp e sakap mwanapon. ¹⁵ Kwaro yumwan takenkria warákár nám te ará: Yumo kwapwe kare ninik fek paokop napo, épépérép aropao yumwan épérépnám kar sér mwaria napao kuri, yumwan nkea wampwe pwar mwanapono.^d ¹⁶ Yumo te ankár kwatae ninikao yumwan sámp-fákap naeane. Amwar kar yakáp kip. Yumo te, nomo waeman amwar yakáp námpara, nomo e-poup fwap kwatae ninik mwarrá niniki kwapono. Yumo te ankár amwar yakápria maok, Kwaromp tére arop yakáp kipo. ¹⁷ Arop ankwapan kokwae kwapono. Yumo arop kápae karean ponankor warákárria yiráp Kristen ankwapyaenápén nounouroup kipo. Yumo ankár Kwarén apápria, ankár gavmanén e tokwae sánk kipo.^e

Kraisoinámpaokria touwe sámp mwanám kar

¹⁸ Yumo tére konap arop yumo te ankár yumwan éréképá yakápnap aropamp yae ankore mek yakápria, maomp kar wará ampaok kipo. Yumwan kwapwe kare porokwe fek éréképá yakápnap arop fárákapan sarápi kwapono. Yumwan kwatae sokororá éréképá yakápnap arop fárákapan kor maomp yae ankore mek yakáp kip. ¹⁹ Tá kare, yumo Kwaromp ninikaok paokoprá am arop fárákapamp tére napo, am fárákapao yumwan kwaporok touwe kwatae sánk napo te, yumo am táman sámp nap te, Kwaro take táman warákár námpono.^f ²⁰ Táte yumo kwatae sokoro napo, am arop fárákapao yumwan am fek fupuk napo, yumo touwe sámpria te, yumo am fek apae ankank sámp mwanapanáp, mono. Aeno táte yumo kwapwe kare ninik fek tére napan maok, yumwan am arop fárákapao fupuk napo, yumo touwe sámp nap te, Kwaro am táman warákár námpon.^g ²¹ Kwaro yumwan wumwiri nám te am take pourouráp ninikaok mwanapria ninámpon. Am te apae riteanápe, Kraiso yumwan yaewour nanampria touwe sámpámpon. Aenámpara, ami nám támao yumwan yénkép nánko, yumo fwap ampaok mwanapono.^h ²² Mao te kwatae ninik moria, arop wawap fek maomp táp meknám kwekár kar kwatae oukur

^b 2:11 Ga 5:16-17,24   ^c 2:12 Mt 5:16   ^d 2:15 1 Pi 3:15-17   ^e 2:13-17 Ro 13:1-7

^f 2:18-19 Ef 6:5-7   ^g 2:20 1 Pi 4:14   ^h 2:21 Mt 16:24

moimpon.ⁱ ²³Man kar wouroumpapo, nopok kuri kar wouroump moimpon. Mao touwe sámpámpao maok, am fek yopor moria, am ponankor kápae kare ankank yae-párák kare Kwaromp yaek sánkámpon.^j ²⁴Kraiso nomp kwatae ninik maomp pourouk sámpea, yaopwae porokopramp fek sumpwimpon. Mao takimp te nomo kwatae ninik ponankor pwararea yiki yak sámpea Kwaromp yae-párák kare ninikaok saráp paokop mwanámpani námpon. Mao pourouk touwe sámp námpek támara yiráp pourouk amp touwe fwapokwapi námpono.^k ²⁵Wokwaek te yumo sipsipaoi kwapnám mwaek kup nke moia épépéréprá paokop napono. Aeno oukoumwan te yumo wae yiráp waemp taokeyak naenámp Kraisonámpok arári koropea yakáp napon.^l

Poumou anánkwapou yae-párák tankáp mwanap kar

3 ¹⁻²Tá taknám yumo poumou nap mekamp koumteou yumo ankár yiráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakáp kipo. Táte yiráp poumou-tárápu ankwap fárákap Kwaromp karwaok mo napao kor, koumteou yiráp kwapwe kare ninikan nkeria, yumo ankwap kar sér mo napo kor, fwap Kwaronámpok korop mwanapon.^m ³Érik arop nke nap fek pourou yipi fek saráp pwi yak naenámp ankank, me pwae mek mopor i konap, tá gol yumukwap konap, tá waempyam kwapwe yirimp konap ninik fek ninik tokwae kwapon. ⁴Kwaro nke námpek fek pwi yaknám mopor ankank te yonkwae porokwe fekria sánánkar kar yakáp konap am te turupwi mo naenámpara, yumo ankár am támara yiráp ninik mek tirá kák kipo.ⁿ ⁵Wokwaek amp koumteou Kwarén méria yiki kare yakáprá, náráp poumou-tárápuamp yae ankore mek yakápria, am take pourouráp ninik mekamp ankank mopor kwapwe niamp am takiapon. ⁶Wokwaek kar Sara kor take pourouráp ninik fek yakria Abrahamomp karwaok akwaprá Abrahamén 'Náráp Tokwae Kar'rá sérimpon. Yumo kwapwe kare ninik nap ara, yiráp poumou-tárápuan te apaeran apáp mwanapanáp, yumo te Saramp tárápu niampon.

⁷Yumo koumteou tinap arop fárákap, yumo kor yiráp koumteouran yurukupia kárákare mo nap wae mér napon. Aenapan maok, Kwaro náráp yiki yak sánk naenámp am te mao kuri yumont sámp mwanapara, yumo ankár yiráp koumteouran yae-párák kareria yaewour kip. Táte yumo am ninikaok yakáp nap te, yumo Kwarén kar toropwap mwanap ke fek kour-sinaenámp ankank yak mono.^o

Kristen ankáramp pourouráp ninik fek yakáp mwanámp kar

⁸Ono oukoumwan mámara kar má wae támara séri pwar nae rae: Yumo ponankor ankár pourouráp ninik fek yakápria, ponankor aropan

ⁱ 2:22 Ais 53:9   ^j 2:23 Ais 53:7; Ro 12:19   ^k 2:24 Ais 53:5-6; 2 Ko 5:21   ^l 2:25 Jo 10:11
^m 3:1-2 1 Ko 7:12-16; Ef 5:22-24; Ta 2:4-5   ⁿ 3:3-4 1 Ti 2:9-10   ^o 3:7 Ef 5:25-30; Kl 3:19

aropomp kip. Yumo ankár yiráp Kristen ankwapyaenápén nounouroup karría, yumo sárán ankwapan ninikria yaewourria, yumokunap ninik te wampwe pwar kipo. ⁹Táte arop ankwap fárákapao yumwan kwatae sokoro napo kor, yumo nopoki kwapon. Táte yumwan wouroump kar sénapo, nopok kuri yumo am fárákapan kar kwatae séri kwapono. Yumo nopok am fárákapan ‘Ourour kwapwe sánkae’ ria Kwarén sér kip. Am te apaerianápe Kwaro yumwanmékir ourour sánkámpara.^p ¹⁰Am te Kwaromp Buk fekamp karao kor arakrá sénámpon:

“Arop kwapwe kare yakrá
warákár fek yak naeria námp kwamp te,
maomp táp meknámp ankwapan kar kwatae sérrá,
ankwapan kwekár kar sér mo i konámpono.

¹¹ Mao te ankár kwatae ninik te younkwek sánkea
kwapwe kare ninikaok saráp kun.
Mao te ankár náráp ankwapyaenápént
ankárankamp ninik fek
yonkwae porokwe fek yak naenámp ninik táman
kárákárerá sámp kun.

¹² Am te apae riteanápe?
Kwaro yae-párák yakápnap aropan taokeyakria
am fárákapao kar toropwap napo,
woupwi pátea wawi konámpon.
Aeno kwatae ninik fek paokopnap arop fárákapan te
Kwaro man warákár mo i konámpon.”^q

**Nomo kwapwe kare ninikaok paokop námp
fek touwe sámp mwanámp kar**

¹³Táte yumo kwapwe kare ninikaok paokop mwaria kárákáre napo te, yumwan wa kwatae sokoro naenámpon? Mono.^r ¹⁴Táte yumo yae-párák kare ninikaok paokop nap fek, yumwan touwe kwatae sánk napo te, yumo táman warákár kip. Tá yumwan apáp mwanap kar sénapo, am táman korokopea ninik tokwae kwapono.^s ¹⁵Yumo ankár Kraís ankárankampan yiráp ninik mek tokwae kar papea paokop kip. Aenapo, yumo Kwaromp kwapwe kare ankank sámp mwaria yépék nap táman yumwan turunk napo te, koupour nopok sér mwanap kar nánap i ko sér kip. ¹⁶Takria maok, yumo kar tae fek séri kwapono, sánánkar kwapwe kare ninik fek sér kip. Tá yumo am sénap mek kwatae ninik yak mo námp mér mwanapon. Takria maok, yumo Kraisomp ninikaok kwapwe kare ninik fek paokop nap fek arop fárákapao yumwan wouroump séri

^p 3:8-9 Mt 5:44; Ef 4:32; Ro 12:16-18; 1 Te 5:15   ^q 3:10-12 Sng 34:12-16   ^r 3:13 Snd 16:7; Mt 10:28; Ro 13:3   ^s 3:14 Kl 4:6; Hi 10:5-6; 1 Pi 2:15

napao, warko yumwan nkea pwarápaé sámp mwanapon. ¹⁷Aeno táte Kwaro nomo kwatae ninikaok paokopria am fek touwe sámp nánko te, Kwar te nomwan warákár mono. Aeno táte Kwaro nomo kwapwe kare ninikaok námp fek nomo fwap touwe sámp mwanaprianánko te, am te fwapono.

Kraiso sumpwianámp kwatae ninik torokorinámp kar

¹⁸Tak námpara, nomo Kraiséen kor ninik mwaro. Mao te yae-párak kare aropao maok, nomp kwatae ninik tirá épéria, Kwaronámpok éréképa korop naeria, kwatae ninikráp arop nomo niampia, nomwan ér-pwarará sumpwi námpnon. Mao te ankárank por sumpwi námp támaono, warko sumpwi mono. Mao te apárok arop kare yak nánko, faropá papea napo, warko fárámpea, maomp waemp te ankár yiki yaká yak námpnon. ¹⁹Mao te waemp yakria maok, akwapeaka fákapa yakápnap waemp fákáreran Kwaromp Kwapwe Kare Karan farákápámpnon.^t ²⁰Am waemp fákáre te wokwaek Noa sip yoroianámp ke fek yakápap fek Kwaromp kar ták-sirapan maok, Kwaro nopok am fárákapan koupour touwe kwatae sánk mono. Mao am fárákapan yépékrá akwapámpnon. Táte am sip mek te, arop náre mono, yukupuk koumteouráp aropao saráp am mek yae-párak yakápria, ént mek sumpwi moiapon.^u ²¹Am éntenk tokwae te nomwan oukoumwan aropao ént mek néria érik foroprá kák napan wounáp námpnon. Am ént mek nérap fi te yiráp pouroukámp ouman yárar mono. Am te yumo Kwarén 'Yinomp ninik mek yiki kukarrá papamp'rá toropwapnap kar támaono. Jisas Kraiso mao sumpwiaka fárámp námp fek maok, Kwaro nomwan érékép námpnon. ²²Mao wae yámar mek pokea Kwaromp yae-párak mwaek tank nánko, kápae kare nkwakwe make kárákárenap ensel, eráp ensel maomp yae ankore mek yakáp napono.^v

Nomo wokwaekamp ninik ankár pwar mwanámp kar

4 ¹Kraiso náráp pourouk touwe sámpámpara, yumo kuri ankár kárákáre fek mao touwe sámpámp niamp ninik sámp mwanap nánap kipo. Am te apae riteanápe, arop náráp pourouk touwe kwatae sámpeanámp kwamp te, mao kwatae ninik i konámp ninik te waeman ankár pwar konámpnon.^w ²Aenapara, yumo oukoumwan yiki yakápnap ke fek warko yumokunap ninikaok paokopi kwapono, mono. Yumo ankár Kwaro warákár konámp ninikaok saráp paokop kip.^x ³Yumo Kwarén mér monap aropao warákár konap kwatae ninikaok te wae paokopia pwi napono. Am ninik te ará: Koumteouén yi fek nkea kikiankrá kokopor i

^t 3:19 Ef 4:9-10; Fl 2:9-10   ^u 3:20 Stt 7:7   ^v 3:21-22 Jo 3:5; Ro 6:4; Ef 1:20-21; Ta 3:4-5
^w 4:1 2 Ko 5:15   ^x 4:2 1 Jo 2:16-17

konap ninik, táte toupour fek mwaek fir kikiankrá paokop i konap ninik, mánmán ént kwatae fépérrá, mánmánria kwatae sokoro i konap ninik, tá pwarápaie mwanap yaknámp ankank méntér kwekár kwarén lotu i konap ninik kwatae kare.^y ⁴Aeno yumo oukoumwan te am take pourouráp ninik am arop fárákapént tak mo nap ara, am fárákapao yumwan nkea korokopria am fek yumwan wouroump kar sénapono. ⁵Aeno nánkár wakmwaek te am arop fárákapao námokuráp kwatae ninik fi Kwarén farákáprá sér mwanapono. Am Kwar Tokwae te yiki yakápnap arop fárákap, sumpwinap arop fárákap méntia am fárákapan ponankor fwap yurukup naenámp. ⁶Sumpwinap arop fárákapao wawanáponoria, Kraiso am fárákapan Kwaromp Kwapwe Kare Kar farákápámpono. Wokwae yiki yakápap ke fek, Kwaro kápaie kare aropanimpnámp taknámp am fárákapan touwe kwatae sánkámpan, oukoumwan te wae Kwaromp Kwapwe Kare Kar wawiaka, maomp waemp te fwap yiki yak konámp Kwaro yak námpnámp taknámp mwanapono.^z

Spiritao sánknámp ourouramp kar

⁷Kápaie kare ankank ponankor pwar naenámp te wae wonae fik námpon. Aenámpara, yumo ankár yonkwae kour fek mér karrá Kwarén kar toropwap saráp yakáp kip. ⁸Yumo Kristen ponankor ankár kárakáre fek nonopok aropomp kip. Am aropompnap ninik tokwae támao maok, ponankor kwatae ninikan oupouroup konámpon. Am ninik te ankár kápaie kare ninik kwapwe kwe-pwarámpon. ⁹Yiráp Kristen ankwapyaeánáp yiráp némpouk korop napo, yumo éréképea man yae-párak kare yaewour kip. Yumo am tére te kokwae kwapono.^a ¹⁰Yumo ankákárank ponankor Kwaromp ourour wae sámp napara, am ourour táman fwapia taokeyakáprá, am fek yiráp Kristen ankwapyaeánápén yaewour kipo. ¹¹Táte arop Kwaromp kar farákáp námp te am ourour fek tapek ankár Kwaromp kar kareran farákáp kuno. Táte arop ankwap, ankwap fárákapan yaewour námp kwamp te, ankár Kwaro ourour sánkámp kárakáre fek tapek yaewour kuno. Yumo Jisas Kraisompara, takrá tére napo, arop fárákapao táman nkea mao Kwaromp e sakap mwanapon. Jisas Kraiso mao te wae tokwaerápao ponankor arop fi oupouroupea yaká yak námpono. Máté kareno.^b

Nomo Kraisompara, touwe sámpria warákár mwanámp kar

¹²Ononamp fákáre, yumo Kristeni nap fek aropao yumwan kwatae sokoro napo, yumo am táman nkeria korokopea yumo am te nomo sámp mo mwanámpan mpwe ninikitea yonkwae touwe fopoi kwapono.

^y 4:3 Ef 2:2-3; Ta 3:3   ^z 4:6 Ro 8:10   ^a 4:7-9 Ro 12:9-13   ^b 4:10-11 Ro 12:6-8; 1 Ko 12:4-7

¹³Mono. Kraiso sámpámp niamp touwe tokwae sámp napara, yumo am táman warákár kipo. Nánkár wakmwaek mao náráp wae tokwaerént érik korop nánko, yumo nkea yonkwae kárámpria warákár tokwae mwanapono. ¹⁴Yumo Kraisonpara, arop fárákapao am fek yumwan wouroump kar sénapo te, yumo fwap warákár mwanapono. Am te apae riteanápe, Kwaromp Spiritamp wae kwapwe yumont yak námpan nkeria napon.^c ¹⁵Takria yumo ou mekamp arop ankwap ankárankampao arop sámp-wouroump, oukun, nkwakwe make kwatae ninik, ankwapao tére nap mek akwapea énounkouprá maomp ninik sámpá yampourourá, mak nánko, am fek touwe sánk mwanape. ¹⁶Aeno táte yumo arop Kristen yakáp kour nap fek touwe sámp nap kwamp te, yumo am táman pwarápae kwapono. Yumo waeman e Kristen yakáp napara, Kwarén aesioria warákár kipo.^d

¹⁷Arop ponankor kot mwanap ke te wae korop námpon. Am ke fek te Kwaro náráp firápanmékir kot naenámpon. Aeno mao nomwanmékir kotrá akwapria Kwaromp Kwapwe Kare Kar ták-sir konap arop fárákapan te mokop naenámpon? ¹⁸Am te Kwaromp Buk fekamp karao sénámpon:

“Tá yae-párak kare arop fárákapan érékép naenámp,
wuriman kour-sir tae morok nánko te,
Kwarén younkwe sirarea
kwatae ninik i konap arop fárákapan te
mokop naenámpon?”^e

¹⁹Aenámpara, arop ankwap fárákap Kwaro yumwan takanorianánko, touwe sámp nap kwamp te, yumoku yae-párak kare ninik fek yakápria yiráp pourou ponankor Kwaromp yaek sánk kip. Mao námoku yumwan yoroi námpara, mao yumwan sénámpaokrá ankár taokeyak námpon.

Kwaromp firáp taokeyakáp konap arop fárákapan sénámp kar

5 ¹Taknámpon ono kuri sios taokeyak konampara, Kwaromp sios taokeyakáp konap arop fárákap yumwan sénae rae: Ono wae onokump yi kare fek nke nanko, Kraiso touwe sámp námpon. Aenámpara, nánkár wakmwaek ono kuri yumont nomo ponankor Kraiso Jisasént wae tokwae fek yakáp mwanámpon. Aeria namp kwamp, ono yumo Kristen taokeyakáp konap yumwan ‘Arakrá tére kip’ ria sér rae: ²Kwaro náráp sios yiráp yaek sipsipnámpon araknámpon párapkop tenámpon te, yumo ankár fwapia taokeyakáp kip. Takria yumoku te tére kokwae napo, aropao saráp yumwan fopwaok mwanape. Ankár yumoku támao Kwaromp ninikaokria am tére táman warákárrá tére kipo. Yumo te téreria, am fek mani sámp mwanap ninik tokwae kwapono. Yiráp ninik te am arop yaewourrá tére mwanap támanmékir warákárrá tére kipo.^f ³Yumo te arop nununkwi niampi yakápria, Kwaro náráp firáp arop

^c 4:14 Mt 5:11   ^d 4:16 Ap 5:41   ^e 4:18 Snd 11:31   ^f 5:2 Ap 20:28

yiráp yaek párapok tenámp apárok nérrá kák mwanape, mono. Yumo te ankár Kwaromp arop fákáreran kwapwe kare paokopan yénkép napo, am fárakapao kor táman nkea mántwaok mwanapon.^g ⁴ Yumo takia napo te, sipsip taokeyakápnep fákáreramp Arop Tokwae mao námoku érik koropnámp ke fek yumwan nopok yaká yak naenámp ankank nénk naenámpon.

Nomokunámp ninik wampwe pwar mwanámp kar

⁵ Táte taknámp arop ménki-tárápu yumo kor manénkir mérnep arop fárakapamp yae ankore mek yakáp kipo. Aeria yumo ponankor yumoku te wampwe pwarará, yiráp Kristen ankwapyaenámp yae ankore mek yakáp i konap ninik fek saráp yakáp kip. Am te Kwaromp Buk fekamp karao arakrá sér:

“Námo mwar kwapwe kare namponoria waenámp aropan te Kwaro man far-pwar konámpono.
Aeno námoku te wampwenorianámp aropan maok,
Kwaro man aropomp i konámpono.”^h

⁶ Ae konámpara, yumo ankár yumokuráp ninik te wampwe pwarará, Kwaromp kárákáre kor yae ankore mek yakáp kip. Tak napo maok, mao námoku pátenámp yae fek yumwan e kwapwe sánk naenámpon.ⁱ ⁷ Mao námokuráp aropomp ninik fek yumwan taokeyak konámpara, yiráp touwe kwatae sámp nap, tá yiráp nkwakwe make ninik tokwae nap am te ankár Kwaromp yaek pap kipo.^j

⁸ Yumo ankár yae-párák kare ninik fek yérék kour kip. Satan te yiráp yopor aropono. Mao laionao mémenkip kar fek aráp tokwaerá arop yampá fánaeriaka oupourounkrá yarak i konámp niampono. ⁹ Yumo te ankár Kwarén mér nap kárákáre fek fokokeyakápnep Satanén kwe-pwar kip. Yumo wae mér napono, yiráp Kristen ankwapyaenámp ponankor kápae kare apárok yakáp napao kor yumonapnámp taknámp touwe kwatae sámprá yakáp napono.^k ¹⁰ Kwar te ponankor aropomp fi kor támaono. Mao yumwan wumwiria érékép námp te, yumo Kraisompara, ankár Kwaromp wae kwapwe fek yaká yakáp mwanapon. Aenámpara, yumo fae tákáre ke fek touwe sámp nap te, nánkár wakmwaek mao námoku yiráp waemp warko fwapokwapi kákeaka, yiráp mér nap mek kárákáre nénk nánko, yumo kárákáre fek fokokeyakáp mwanapon.^{l m} ¹¹ Kwar te yaká yak konámp kárákáre tokwaerápono. Kare karon.

Pwar naerianámp kar

¹² Ono Sailasén mamá kar fae tákáre fek farákáp nanko, yiráp por kumwi námpono. Ono man ninik namp te, mao te nomp Kristen

^g 5:3 Jo 13:14-15; Fm 1:14; 1 Ti 4:12; 5:1 ^h 5:5 Snd 3:34; Lu 22:26 ⁱ 5:6 Fl 2:8-9
^j 5:7 Mt 6:25-26 ^k 5:9 Ef 6:11-13; Je 4:7 ^l 5:10 1 Te 5:23-24 ^m 5:8-10 Ro 8:18;
2 Ti 4:17-18

ankwapnáp kareno. Mámá pas fek te, ono yumwan Kwaro aropompria tére konámp ponankor niníkan yumwan yénkép námpan sénaeria nae. Onomp niník te yumo am Kwaro nénknámp niník ponankor tia am fek kárákáre fek fokopeyakáp kipria nampon.ⁿ

¹³Babilon mek yakápnáp Kristen fárákap te Kwaro yumont náráponoria nánkáráp tenánko yakáp nap, am fárákapao yumwan ‘Gude’rá sénaponó. Mako Kwaromp tére námpara, onomp táráp niampono. Mao kor yumwan ‘Gude’rá sénámpon.^o ¹⁴Yiráp nounouroupnáp niník yénkrá yiráp ankwapyenápén yae koukoupwiyak kip.

Onomp niník te yumo Kraisént yakáp napara, yiráp niník porokwe fek yakanoria nampon.

ⁿ 5:12 Ap 15:22   ^o 5:13 Ro 1:7; 2 Ti 4:11